

Indiana Jones nyomába sem érhet Gárdonyi Gézának

2013 augusztus 05. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

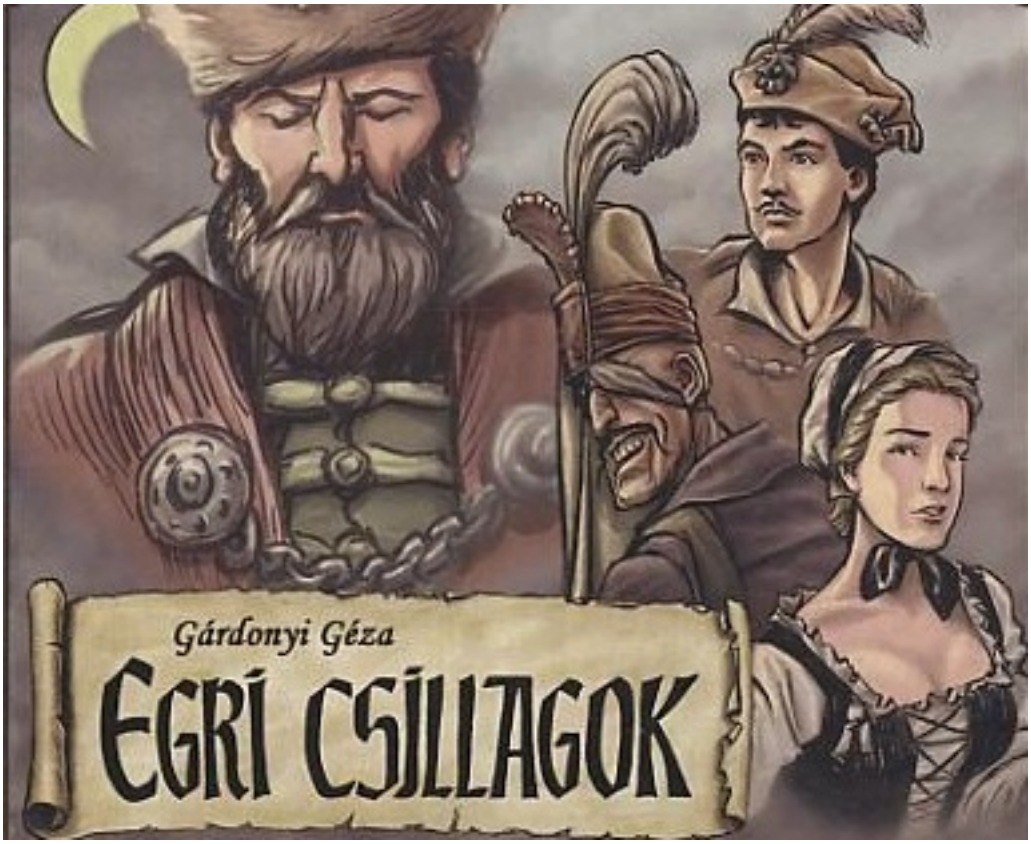
Értékelés kiválasztása
Még nincs értékelve

Mérték

150 éve született a legnagyobb magyar történelmi regényíró, Gárdonyi Géza. Kevesen tudják róla, hogy nemcsak kiválóan írt, hanem festett, muzsikált és sakkozott is, volt párbajh?s, de botanikusként, régészként és történészként is megállta a helyét.

A korszak egyik legjobb humoristájaként tartották számon, s?t egy pókfajt is ? fedezett fel.

Az Egri csillagok írójára emlékezünk ezen a hétvégén. Szobrot avatnak szombat délután háromkor Agárdpusztán Gárdonyi Géza szül?falujában, Egerben is megemlékeznek róla, ahol íróként otthonra talált – itt októberig felújítják a sírját. Gárdonyi Géza Egri csillagok megnevezéssel 1000 forintos címlet? rézötvözet? emlékérmét bocsát ki a Magyar Nemzeti Bank augusztus 3-án. A legnagyobb magyar történelmi regényíró, Gárdonyi Géza 150 éve, 1863. augusztus 3-án látta meg a napvilágot. Mivel 2013-at hivatalosan is az író emlékévének nyilvánították, az egész idei esztend?ben számos program, kulturális esemény idézi fel az író emlékét.

Jelenleg Balatonfüreden látható a Láthatatlan ember arcai cím? Gárdonyi éltét, munkásságát bemutató vándorkiállítás – tudtuk meg H. Bagó Ilonától, a Pet?fi Irodalmi Múzeum (PIM) munkatársától, aki az író halálának 150. évfordulója tiszteletére rendezett 2013-as programsorozat egyik kurátora. Ez a kiállítással, éppúgy, mint az emlékévvel, amelynek részletes programját a www.gardonyiemlekev.hu internetes honlapon is megtalálható, az volt a célunk, hogy finomítsuk, részletgazdagabbá tegyük a képet, ami a köztudatban ma él az íróról – folytatta az irodalmár. – Kevesen tudják például, hogy amikor a történelmi regényein dolgozott, tudományos alapossággal járt utána a témának, amit kés?bb papírra vetett. Rengeteget utazott, komoly történelmi kutatásokat végzett. A catalaunumi csata kapcsán történész fórumok vitájában is részt vett, érdemben szólt hozzá a tudományos eszmecseréhez.

Gárdonyi Géza alaposságára és felkészültségére jellemz? egy történet, mely akkor esett meg, amikor kilátogatott a margitszigeti kolostor romjai feltáró régészeti ásatásra. A szakemberek sehol sem találták a kolostor kútját. Gárdonyi a leírások alapján vázlatokat készített, majd rámutatott egy területre, ahol szerinte a kútnak lennie kell. A régészek nem hittek neki, ám amikor az általa kijelölt helyen ásni kezdtek, el?bukkantak a föld alól az egykori vízgy?jt? maradványai. Tudományos felkészültségére jellemz?, hogy felkínáltak számára egy múzeumigazgatói állást Aradon. Végül nem fogadta el, Egerbe költözött és az utókor szerencséjére inkább az írás mellett döntött – meséli Gárdonyiról H. Bagó Ilona.

Jókai nagy jöv?t jósolt neki – a képz?m?vészek között

Az írót minden érdekelte, állandóan nyitott szemmel járt a világban, minden apróságra, részletre kíváncsi volt. Egy

egri pincében például felt?nt neki egy különös pók. Levélben fordult a Tudományos Akadémiához, pontosan leírta a pók külsejét. Kiderült, hogy egy új, addig nem ismert fajt fedezett fel. A háza körül csodálatos botanikus kertet létesített. Külföldi útjairól mindig hozott növényeket és nagy szeretettel, hozzáértéssel gondozta ?ket.

Gárdonyi Géza

Kevesen tudják, hogy szívesen, és nagyon jól hegedült, legjobb barátai közé tartozott a legendás nótaszerz?, Dankó Pista. A muzsikus mindig neki mutatta meg el?ször új szerzeményeit, több nótájához Gárdonyi írta a szöveget. Kiválóan festett – Jókai Mór látta korai képeit és nagy jöv?t jósolt számra a képz?m?vészek között is.

Arról pedig még nem is szóltunk, hogy veszélyesen jól vívott – err?l újságíró korában vívott számos gy?ztes párbaja is tanúskodik. (Párbajvétségért a szegedi Csillag börtön vendége is volt – *a szerk*.) A békésebb kedvtelései közé tartozott a sakk, mellyel szintén magas szinten foglalkozott – mondja a PIM munkatársa.

A korszak egyik legsikeresebb humoristája volt

Gárdonyiról az a kép alakult ki az emberek fejében, hogy magányos remeteként éldegélt Egerben. Holott err?l szó sem volt. Valóban nem szerette a felhajtást maga körül, ha tehette, nem vállalt nyilvános szereplést, de egyáltalán nem volt morcos, keser? ember. Erre a legjobb bizonyíték az, hogy a korszak egyik legsikeresebb humoristájaként tartották számon. Egy ideig kifejezetten az vallotta, hogy az élet dolgairól legjobban a humor segítségével lehet írni. Ám az általa megalkotott, vaskos, de ellenállhatatlan iróniával ábrázolt Göre Gábor, a pocakos falusi bíró figurája, amelynek Durbincs sógor társaságában átélt kalandjait sorozatban jelentette meg, olyannyira népszer?vé vált, az olvasók annyira szerették, hogy végül attól tartott, hogy nevük véglegesen összeforr. Így aztán befejezte a Göre Gábor-történeteket.

Gárdonyi kétségtelenül legnépszer?bb regénye, az Egri csillagok, amit minden iskolás gyerek elolvas Magyarországon, legalább egyszer. Ezt a m?vét maga Gárdonyi is a legjobb alkotásának tartotta, ám hozzátette,

hogy szerinte legszebb könyve az Isten rabjai és számára a A láthatatlan ember a legkedvesebb. Jó lenne, ha a nagyközönség megismerné a novella író Gárdonyit és a kisregényeit is érdemes újra el?venni. Kétségtelen, hogy nem minden írása olyan olvasmányos, mint az Egri csillagok, de nem csalódik, aki „megküzd” velük ? javasolja H. Bagó Ilona.

Az idei emlékév jó alkalom arra, hogy még többen és alaposabban ismerjék meg Gárdonyit, olvassák m?veit, aki a magyar regényíróként olyan értéket hozott létre, melyhez hasonlót azóta sem sikerült senkinek.

Ahogy Kosztolányi Dezs? írta róla: „Vannak viharos lángelmék, melyek magunkra döbbentenek, vannak hideg lángelmék, melyek a gyémánt ragyogásával tündökölnek élesen és keményen, s vannak prófétáló, útmutató el?rehajtó lángelmék is. Gárdonyi Géza más volt és sokkal több volt minekünk. ? a bájos lángelme volt.”

mno.hu - Víg György

Ajánló